

บทความวิจัย

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างสันติภาพ ในจังหวัดชายแดนใต้ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16

ผายนีย์ ช. บุญพันธ์¹ นิวัติ สาหิม²

(Received: October 1, 2024; Revised: November 17, 2024; Accepted: December 16, 2024)

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างสันติภาพในสามจังหวัดชายแดนใต้ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 และเพื่อศึกษาความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างสันติภาพในสามจังหวัดชายแดนใต้ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ตัวแทนผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 มีบทบาทสำคัญในการหนุนเสริมหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่หลักในการรักษาความสงบเรียบร้อย และยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โดยเน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรม เชื่อมด้วยกิจกรรมทางศาสนา

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail: kayanee.b@psu.ac.th (Corresponding Author)

² นักวิจัย ดร. สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ E-mail: niwadee.s@psu.ac.th

และกีฬาเป็นหลัก นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเครือข่าย เป็นตัวกลางประสาน และสร้างกลไกความร่วมมือ โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือกลุ่มเด็กและเยาวชน สำหรับปัจจัยที่เป็นความท้าทาย ได้แก่ งบประมาณ กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ และการสรรหาบุคลากรที่มาทำงานในพื้นที่

คำสำคัญ: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 การสร้างสันติภาพ จังหวัดชายแดนใต้

Research Article

Role of Local Administrative Organizations in Peacebuilding in the Southernmost Provinces of Thailand toward the SDG 16

Kayanee Chor Boonpunth¹ Niwadee Saheem²

Abstract

This research aims to study the role of local administrative organizations in promoting peace in the three southern border provinces of Thailand under Sustainable Development Goal 16, as well as to examine the challenges faced by these organizations in fostering peace in the region under the same goal. This is a qualitative research study, using in-depth interviews. The key informants were specifically selected, comprising 21 representatives of the executives of local administrative organizations. The research findings indicate that the role of local administrative organizations under Sustainable Development Goal 16 is crucial in supporting state agencies responsible for maintaining peace and order. Additionally, these organizations place significant importance on improving the quality of life for

¹ Assistant Professor Dr., Department of Public Administration, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University, E-mail: kayanee.b@psu.ac.th (Corresponding Author)

² Researcher, Dr., Institute for Peace Studies, Prince of Songkla University,
E-mail: niwadee.s@psu.ac.th

local citizens by organizing activities that promote multiculturalism, with a focus on religious and sports-related events. Furthermore, local administrative organizations play a key role in establishing networks, acting as mediators, and creating mechanisms for collaboration, with a primary target group being children and youth. The challenges include budget limitations, regulations, and personnel recruitment for working in these areas.

Keywords: Local Administrative Organizations, SDG 16, Peacebuilding, Southernmost Provinces of Thailand

บทนำ

ปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ถือเป็นปัญหาเรื้อรังของสังคมไทยมากกว่า 20 ปี นับจากการปะทุขึ้นมาระลอกที่ 2 ของผู้ก่อเหตุในเหตุการณ์ปล้นปืนเมื่อปี 2547 ในขณะที่หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต่างพยายามหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในพื้นที่ แต่เหตุการณ์ความรุนแรงก็ยังคงดำเนินต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการลอบวางระเบิด วางเพลิง ชุ้มยิง ทุกเหตุการณ์ล้วนส่งผลกระทบอย่างมากต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนผู้บริสุทธิ์ในพื้นที่ ไม่ว่านับถือศาสนาใด หนึ่งในหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทอย่างมากในการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่นี้ก็คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อกระบวนการสร้างสันติภาพ เนื่องจากการดำเนินนโยบายและโครงการต่าง ๆ ที่สามารถนำไปสู่การสร้างสันติภาพได้ สำหรับประเทศไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เห็นความสำคัญขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 14 พ.ศ. 2562 มาตราที่ 50 เทศบาลมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ในภาพรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงมีแนวทางปฏิบัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศความปรองดองและความสามัคคีในระดับท้องถิ่น

ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ประเทศไทยและประเทศ

สมาชิกสหประชาชาติรวม 193 ประเทศ ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนายั่งยืน ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. 2030 โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน ต่อมา United Cities and Local Government (UCLG, 2015) ได้อธิบายถึงความสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030 ทั้ง 17 ข้อ ในงานตีพิมพ์ “The Sustainable Development Goals: What Local Governments Need to Know” โดยได้อธิบายถึงความสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 ข้อที่เกี่ยวข้องกับงานประจำของรัฐบาลท้องถิ่นและระดับภูมิภาค สำหรับขอบเขตงานวิจัยชิ้นนี้ให้ความสนใจในบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ ซึ่งตรงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 สันติภาพ ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง

เพราะเหตุใดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 จึงมีความสำคัญให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้呢 ก็เนื่องจากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 นี้ได้เรียกร้องให้รัฐบาลท้องถิ่นทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและรับผิดชอบต่อประชาชนให้มากขึ้น โดยต้องมีการจัดการกับการทุจริตและเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน หลายทศวรรษที่ผ่านมารัฐบาลท้องถิ่นได้ทดลองการนำรูปแบบใหม่ ๆ ในการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมมาใช้ เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดทำงบประมาณของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยตอบสนองความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การลดความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่ได้ (UCLG, 2015)

ที่ผ่านมาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ซึ่งเป็นพื้นที่ความขัดแย้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงพยายามที่จะดำเนินโครงการและแผนงานดังปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่ บทความนี้จึงได้ศึกษาถึงบทบาทและความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนนโยบายในการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาล และเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างสันติภาพในสามจังหวัดชายแดนใต้ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16
2. เพื่อศึกษาความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างสันติภาพในสามจังหวัดชายแดนใต้ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความหมายของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16

เมื่อวันที่ 25 กันยายน ค.ศ. 2015 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นชุดเป้าหมายการพัฒนาระดับโลกที่ได้รับการรับรองจาก 193 ประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ครอบคลุมช่วงระยะเวลาที่ต้องบรรลุภายใน 15 ปี เพื่อเป็นทิศทางการพัฒนาที่ทุกประเทศที่ต้องดำเนินการร่วมกันมาตั้งแต่ ค.ศ. 2016 ไปจนถึง ค.ศ. 2030 โดยเอกสารที่ประเทศสมาชิกทั้งหมดลงนามรับรองเป็นพันธะสัญญานั้นเรียกว่า “Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development” หรือ “วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030” บางครั้ง

SDGs อาจถูกเรียกว่า Agenda 2030 หรือ Global Goals เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย (Goals) ภายใต้หนึ่งเป้าหมายจะประกอบไปด้วยเป้าหมายย่อย ๆ ที่เรียกว่า เป้าหมายย่อย (Targets) ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 169 เป้าหมายย่อย และมีตัวชี้วัด (Indicators) จำนวน 232 ตัวชี้วัด เพื่อติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายย่อยดังกล่าว (United Nations Thailand, Website, n.d.)

UCLG (2015) ได้นำเสนอเป้าหมายย่อยของทั้ง 17 เป้าหมายที่รัฐบาลท้องถิ่นควรให้ความสำคัญ โดยครอบคลุมตั้งแต่การแก้ไขปัญหาความยากจน การยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การศึกษาที่มีคุณภาพ เศรษฐกิจชุมชนที่มีการเติบโต การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม สำหรับเป้าหมายที่ 16 เป็นการส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ (Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels) ประกอบด้วยเป้าหมายย่อยที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ทั้งสิ้น 10 เรื่อง อาทิ การลดความรุนแรงทุกรูปแบบ (16.1) ยุติการข่มเหง หาประโยชน์ และความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก (16.2) นิติธรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม (16.3) ลดการลักลอบค้าอาวุธ ฟอกเงิน และต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม (16.4) ลดการทุจริตคอร์รัปชัน (16.5) พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส (16.6) มีความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (16.7) เพิ่มการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในองค์กรโลกบาล (16.8) เอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน (16.9) และการเข้าถึงข้อมูลและการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (16.10)

บทความนี้ได้อ้างอิงจาก UCLG (2015) ที่เน้นเฉพาะเป้าหมายย่อยที่สอดคล้องกับหน้าที่และบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย 5 เรื่อง ได้แก่

เป้าหมายย่อย 16.1 ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

เป้าหมายย่อย 16.5 ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

เป้าหมายย่อย 16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ

เป้าหมายย่อย 16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ

เป้าหมายย่อย 16.10 สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

2. การสร้างสันติภาพและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวแบบการสร้างสันติภาพ (Peace-Building Model) ของ Ryan (1990) ที่ได้รวมเอากลยุทธ์ในการจัดการความขัดแย้งซึ่งได้คิดค้นโดย Galtung และพัฒนาต่อโดย Harbottle และเพิ่มเติมโดย Mitchell ให้เป็นระบบแบบสามฝ่าย ซึ่ง Peace-Keeping คือการรักษาความสงบไม่ให้เกิดการปะทะหรือเผชิญหน้ากันระหว่างคู่ขัดแย้ง ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องที่มีความสำคัญคือรัฐบาลและกลุ่มผู้เห็นต่างซึ่งนิยมใช้ความรุนแรงและอาวุธในการจัดการความขัดแย้ง ส่วน Peace-making คือความพยายามในการใช้นโยบายการพูดคุย การเจรจาตกลง

จากทั้งสองฝ่ายเพื่อจัดการผลประโยชน์ที่ไม่ตรงกัน คือการเลี่ยงใช้มาตรการและวิธีรุนแรงแต่ใช้นโยบายหรือวิธีการการเมืองแทนนั่นเอง และขั้นสุดท้ายที่ทั้ง Peace-Keeping และ Peace-Making ประสบความสำเร็จแล้ว นั่นก็คือ Peace-Building ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่ทุกฝ่ายปรารถนาเพราะเป็นขั้นที่ความขัดแย้งได้รับการแก้ไขทั้งด้านโครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้ง ด้านทัศนคติ และพฤติกรรมของปัจเจกบุคคล (Galtung, 1967, as cited in Chaijaroenwatana, 2018)

อีกตัวแบบหนึ่งที่ได้รับการนิยมนำไปใช้เป็นการสร้างสันติภาพก็คือปิรามิดตัวแสดงและวิธีนำไปสู่การสร้างสันติภาพของ Lederach (1997) ที่แสดงให้เห็นภาวะผู้นำของตัวแสดงระดับต่าง ๆ พร้อมวิธีการสร้างสันติภาพและของตัวแสดงเหล่านั้น ปิรามิดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำในระดับต่าง ๆ รวมถึงระดับรัฐบาลท้องถิ่น ที่มีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งยิ่งเรามุ่งไปที่ผู้นำในระดับล่างเท่าไรผลกระทบต่อประชาชนก็จะยิ่งมีมากเท่านั้น อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าประชาชนในทุกระดับมีความสำคัญในกระบวนการสร้างสันติภาพไม่น้อยไปกว่ากัน กล่าวคือวิธีการสร้างสันติภาพจำเป็นต้องใช้ผู้นำหลายระดับเพื่อให้เกิดสันติภาพอย่างยั่งยืน

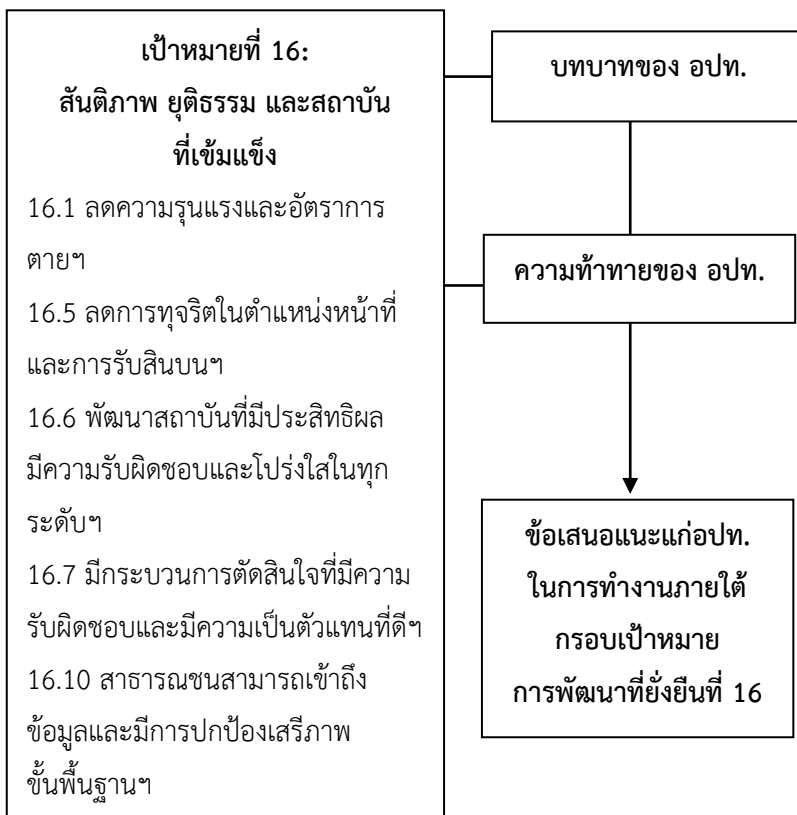
Jackson & Scott (2008) ได้กล่าวว่าปัญหาความขัดแย้งและความซับซ้อนของปัญหาในระดับท้องถิ่นมีมากกว่าที่หน่วยงานของรัฐบาลส่วนกลางจะคาดการณ์ได้ ในขณะที่เดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มักจะถูกมองข้ามถึงบทบาทในการจัดการกับปัญหาเหล่านี้ ทั้ง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เป็นหนึ่งในองค์กรที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการจัดการความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะเวลาหลังความขัดแย้ง (Post Conflict) ซึ่งสันติสุขไม่สามารถสร้างขึ้นพร้อมกันในทุกพื้นที่ของประเทศ ดังนั้นการริเริ่มการสร้างสันติสุขในระดับท้องถิ่นหรือภูมิภาคที่ใดที่หนึ่งก่อนการเริ่มต้นพร้อมกันทั้ง

ประเทศจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีธรรมาภิบาลในการบริหารงานจะสามารถสร้างการมีส่วนร่วมและการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่ของตนเองที่จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาและความตึงเครียดระหว่างกลุ่มเชื้อชาติที่มีอยู่ ซึ่งในประเด็นนี้จะนำไปสู่กระบวนการสร้างความสมานฉันท์ในระดับประเทศได้ ในสังคมที่มีความขัดแย้งที่ซึ่งรัฐบาลกลางต้องการลดบทบาทของกองทัพ รวมทั้งมีความจำเป็นในการฟื้นฟูสภาพของสังคมผ่านการดำเนินงานโดยหน่วยงานท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงข้อมูลเงื่อนไขและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งยังมีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับชุมชน มีหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจ การให้บริการสาธารณะและจัดสรรทรัพยากรแก่กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ในบทความเรื่อง “องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกระบวนการสร้างสันติสุขชายแดนใต้” ของ Chomaitong (2020) พบว่าในระดับท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่างก็พยายามดำเนินแผนงานและโครงการเพื่อช่วยเสริมสร้างบรรยากาศความปรองดองให้เกิดขึ้นในพื้นที่ตนเอง นอกจากนี้ยังพบหนึ่งในปัจจัยขับเคลื่อน นั่นก็คือ การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการโดยกลุ่มประชาชนในชุมชน โดยจะต้องมีการถ่ายทอดความรู้ให้ประชาชนในชุมชน และให้ประชาชนเหล่านั้นถ่ายทอดความรู้กันเองให้กับกลุ่มอื่น ๆ โดยไม่จำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาจัดการ ซึ่งประเด็นนี้จะเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะกิจกรรมที่ถูกดำเนินการโดยคนในชุมชนจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของคนส่วนใหญ่และช่วยสร้างความยั่งยืนในการดำเนินกิจกรรม นอกจากนี้ยังสามารถนำไปสู่การลดความขัดแย้งเนื่องมาจากเป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากความ

ต้องการของประชาชนในชุมชนเองที่ร่วมกันคิดและดำเนินกิจกรรมโดยไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview Questions) โดยมีกรอบคำถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 สันติภาพ ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง รวมถึงความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำงานภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 สันติภาพ ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง

การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีการกำหนดเกณฑ์และเหตุผลสำคัญ เพื่อใช้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องเป็นตัวแทนผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล เนื่องจากขอบเขตบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับคำถามในการวิจัยมากกว่า องค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา คือ สามจังหวัดชายแดนใต้ และผู้ให้ข้อมูลหลักจะขึ้นอยู่กับความสมัครใจของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย นายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นตัวแทนหน่วยงาน โดยได้ข้อมูลการสัมภาษณ์จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี จำนวน 7 แห่ง จังหวัดยะลา จำนวน 8 แห่ง และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 6 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 21 แห่ง

ผลการวิจัย

1. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16: สันติภาพ ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง

บทบาทหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคืองานด้านการให้บริการสาธารณะและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น สำหรับหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยมั่นคงเป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงถือเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการสนับสนุนงานด้านความมั่นคงมากกว่าการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก เมื่อถามถึงมุมมองถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับความรับผิดชอบเรื่องงานด้านความมั่นคง ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นดังนี้

“...ท้องถิ่นเป็นหน่วยงานบริการไม่ใช่หน่วยงานปกครอง...เรามีหน้าที่ให้บริการสาธารณะ งานของเรามีขั้นตอนที่เชื่อมโยงกับประชาชน ทำแผนพัฒนาเทศบาลว่าปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่คืออะไร นโยบายของนายกฯ นโยบายจากส่วนกลาง นโยบายจากจังหวัด มารวมกันเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา กีฬา ท้องเที่ยว เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ และสตรี จะมีกิจกรรมทั้งหมด แต่ไม่สามารถตอบได้ว่ากิจกรรมทั้งหมดนี้จะลดความรุนแรงทางตรง แต่เป็นทางอ้อมมากกว่า...” ผู้ให้ข้อมูลที่ 17

“...เรื่องการไปสนับสนุนหน่วยงานอื่นที่ทำเรื่องความมั่นคงโดยตรงก็มี เช่น การดูแลความปลอดภัยบนท้องถนน หรือในชุมชน ป้องกันระงับเหตุต่าง ๆ ภัยพิบัติ อัคคีภัย...อำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นถ้าเกี่ยวกับความมั่นคงโดยตรงมันไม่มี ส่วนมากเป็นบทบาทในเชิงพัฒนามากกว่าไม่ใช่เรื่องของความมั่นคง ไม่ใช่การป้องกันปราบปรามเหตุร้าย แต่บทบาทการสนับสนุนมีทั้งทางตรงและทางอ้อม เรื่องความมั่นคงถ้าเป็นเรื่องการต่อสู้ การป้องกันมันเป็นเรื่องยุคเก่ามาแล้ว ความมั่นคงจริง ๆ คือ การดำรงชีวิตของชาวบ้านอย่างผาสุก” ผู้ให้ข้อมูลที่ 7

“...ในฐานะเทศบาล เราสนใจแต่เรื่องการพัฒนาอย่างเดียว ไม่ได้เกี่ยวกับความมั่นคง เพราะฉะนั้นเราเป็นที่รักของชาวบ้าน เมื่อชาวบ้านเดือดร้อนก็จะมาที่เทศบาล...” ผู้ให้ข้อมูลที่ 16

“...เราจะเน้นการพัฒนาเป็นหลักถ้าจะให้เราทำเรื่องของความมั่นคงด้วย มองว่าไม่ใช่ เพราะ พ.ร.บ. เทศบาลก็ไม่ได้เอื้ออำนาจ เราจะเน้นการพัฒนาในพื้นที่เป็นหลัก...” ผู้ให้ข้อมูลที่ 10

เป้าหมายย่อย 16.1 ลดความรุนแรงและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

จากการสำรวจแผนพัฒนาท้องถิ่นพบว่า มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันระงับเหตุการณ์ความไม่สงบ เช่น โครงการขยายเขตไฟฟ้าภายในหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้สัญจรมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โครงการจัดตั้งยามท้องถิ่นเพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน โครงการอบรม อปพร.หรืออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการป้องกัน ปราบปรามเหตุร้าย อีกทั้งการอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยในชุมชน การช่วยเหลือปฐมพยาบาลผู้ประสบภัยต่าง ๆ นอกจากนี้เกือบทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดโครงการติดตั้งกล้องวงจรปิดหรือ CCTV ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง โครงการเหล่านี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นล้วนส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีความอุ่นใจ มั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น อีกทั้งทำให้อาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรงลดลงด้วย

เป้าหมายย่อย 16.5 ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

บทบาทที่ช่วยลดการทุจริตของผู้ที่ทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เกี่ยวกับการอบรม ให้ความรู้ เกี่ยวกับ

การต่อต้านทุจริต โครงการดังกล่าวจะจัดอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ ผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงาน และลูกจ้าง เพื่อให้เจ้าหน้าที่เกิดความตระหนักในการทำงานป้องกันการทุจริต ในหน้าที่ ประพฤติตนเป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่ดีเกิดประโยชน์แก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังมีบางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดโครงการเพื่อบ่มเพาะเด็กและเยาวชน

ผู้ให้ข้อมูลหลายคนยกตัวอย่างโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใสสะอาดปราศจากคอร์รัปชัน ตัวอย่างโครงการ เช่น โครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการป้องกันปราบปรามการทุจริต ฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานและลูกจ้าง โครงการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ทับซ้อนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้ในการปฏิบัติเกี่ยวกับประโยชน์ทับซ้อน โครงการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ โครงการคาราวานร่วมใจต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โครงการชาวสุระสมิแลร่วมใจต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อรณรงค์ให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนมีจิตสำนึกที่ดีเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ส่งผลให้หน่วยงานปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน และโครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกต่อต้านการทุจริต เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

เป้าหมายย่อย 16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิผล มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก มีการยกตัวอย่างโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิผล มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ โดยโครงการส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีในการทำงานให้แก่คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้าง ตัวอย่างโครงการ เช่น โครงการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะผู้บริหาร

และพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาเทศบาล บุคลากร โครงการเสริมสร้างความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสาธารณะ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน นอกจากนี้ยังจัดโครงการเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรของท้องถิ่นตามประมวลจริยธรรม เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน โครงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรม

เป้าหมายย่อย 16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ

อีกบทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญนั่นก็คือการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ และการสร้างเครือข่าย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นเวทีกลาง และเป็นหน่วยงานกลางที่จัดโครงการเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการเยี่ยมเยียนผู้นำศาสนา และประชาชนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและการปกครอง

“...การให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่เทศบาลต้องทำ เราได้ดำเนินการมาตลอดซึ่งเทศบาลเองก็ได้จัดเวทีการมีส่วนร่วม เทศบาลสัญจร การประชุม มีสภาภาพทุกเดือน เป็นสิ่งที่เราพยายามทำมาอย่างต่อเนื่อง...”
ผู้ให้ข้อมูลที่ 20

“...งบประมาณของเราเองน้อย แต่เราพยายามหาเครือข่ายหรือทำกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้งบประมาณก็ได้ งบประมาณก็เป็นส่วนหนึ่งแต่บางอย่างไม่ใช้เลย โดยเราผ่านกลไกในพื้นที่ซึ่งเราให้เทศบาลเป็นเครื่องมือในการพูดการผ่านในพื้นที่เรามีการไปพูดคุยกับเครือข่ายว่ามีภารกิจที่เหมือนกันมั้ยและทำร่วมกันโดยเราไม่ต้องออกงบประมาณเองเลย...” ผู้ให้ข้อมูลที่ 13

“...การเป็นพื้นที่กลางการพัฒนาเป็นหน้าที่หลักของท้องถิ่นอยู่แล้ว หน่วยงานของรัฐต้องเป็นคนกลาง เช่น ประชาสังคม หรือให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ท้องถิ่นมีข้อจำกัดอะไรต้องแก้อย่างไร เขาสามารถพูดได้ในฐานะตัวแทนของรัฐและตัวแทนของประชาชนด้วย...” ผู้ให้ข้อมูลที่ 8

16.10 สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลของรัฐซึ่งถือเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ITA หรือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โครงการที่เกี่ยวกับบทบาทดังกล่าวส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี เช่น โครงการเผยแพร่ความรู้ข้อมูลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร และโครงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ในเรื่องของกฎหมายในชีวิตประจำวันและเรื่องประชาธิปไตย

2. ความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ในการทำงานภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16: สันติภาพ ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง

ถึงแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งจะมองว่าไม่ได้มีปัญหาเกี่ยวกับการทำงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 มากนัก แต่ก็ยังมีบางประเด็นที่ถือเป็นความท้าทายในการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นี้อยู่ ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณ ความไม่มีอิสระใน

การทำงานและอำนาจในการตัดสินใจ ระเบียบราชการที่ไม่ยืดหยุ่น และการขาดแคลนกำลังคน

ประเด็นแรกคือ งบประมาณ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้าน และหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่และครบถ้วน

“...กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น อาชูรอ ที่เราอยากจะทำอย่างต่อเนื่อง เพราะเราจะสามารถดึงคนมาร่วมกับเทศบาลได้ เราจะให้เวทีและจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมส่งเสริมเรื่องอาชีวะ ถ้าเรามีงบประมาณที่เพียงพอสามารถส่งเสริมได้ แต่งบประมาณมักมีจำกัดและไม่เพียงพอ...” ผู้ให้ข้อมูลที่ 6

ความมีอิสระในการทำงาน และอำนาจในการตัดสินใจเป็นปัจจัยถัดมาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมองว่าเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานของการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น

“...ท้องถิ่นขออิสระในการหารายได้ เพื่อนำงบประมาณมาดูแล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความยากจนหรือการศึกษา...” ผู้ให้ข้อมูลที่ 20

ประเด็นต่อไปคือ ระเบียบราชการที่ไม่ยืดหยุ่น มีความซ้ำซ้อน จึงทำให้เป็นอุปสรรคในการทำงาน ขาดความคล่องตัว

“...ระเบียบไม่ได้เปิดช่องให้มากพอ แม้เห็นปัญหาอยู่ตรงหน้าก็แก้ไขไม่ได้ ขั้นตอนของการแก้มีหลายชั้น ต้องให้อำนาจกับท้องถิ่นให้มากขึ้น...” ผู้ให้ข้อมูลที่ 8

“...ในพื้นที่จะเน้นเรื่องความเสมอภาค เน้นพหุวัฒนธรรม แต่ด้วยระเบียบและข้อกฎหมายทำให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ยากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกีฬา ชุมชน กิจกรรมทางศาสนา ก็มีข้อกำหนดต่าง ๆ มากขึ้นกว่าในอดีต ทำให้บางอย่างที่เคยทำได้กลับทำไม่ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่วนกลางไม่เข้าใจสภาพความ

เป็นอยู่ในพื้นที่ มีการปรับเปลี่ยนกฎหมายที่ไม่คงที่ เกิดปัญหากับท้องถิ่น อยากให้มีการกระจายอำนาจมากขึ้น...” ผู้ให้ข้อมูลที่ 12

ประการสุดท้ายที่ถือเป็นอีกประเด็นที่มีความท้าทายเป็นอย่างมาก ก็คือกำลังคน เนื่องจากคนถือเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาการทำงาน แต่เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องความปลอดภัยในพื้นที่ เมื่อใช้การสอยรวมศูนย์จากส่วนกลางทำให้คนที่มิถุมิลาเนาในพื้นที่ที่สอยผ่านเพื่อเข้าทำงานได้ยาก ส่วนคนที่มิได้มิถุมิลาเนาอยู่ในพื้นที่ก็มักจะเข้ามาบรรจุเพื่อรอขอย้ายออก ทำให้หน่วยงานขาดแคลนคนทำงานอย่างต่อเนื่อง

“...งานบุคคลมีปัญหาเรื่องบุคลากรด้วยพื้นที่ถูกมองว่าน่ากลัว ไม่ปลอดภัย แต่อยากเชิญชวนให้คนมาอยู่ในพื้นที่ และให้เด็กในพื้นที่มาทำงานที่ท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่นโอกาสเติบโตในสายงานเร็วกว่า อยากจะให้รักษาไว้และสนับสนุนส่งเสริมคนในพื้นที่เข้ามารับราชการท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เช่น พนักงานจ้างที่ทำงานในเทศบาลมานาน ควรจะมีการให้เป็นข้าราชการกรณีพิเศษ แต่ต้องหาวิธีให้คนในพื้นที่เข้ามามากยิ่งขึ้น บางคนมาเพื่อเอาตำแหน่งแล้วย้ายออก...” ผู้ให้ข้อมูลที่ 16

สรุปและอภิปรายผล

ในปัจจุบันบทบาทสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็คืองานด้านให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนเป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น แต่สำหรับหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ในการสนับสนุนงานด้านนี้มากกว่า ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลบางท่านก็มีความเชื่อมั่นว่าท้องถิ่นสามารถทำงานด้านนี้ได้ดีเช่นกัน เนื่องจากตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกระจายและการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนาจได้

รองรับหน้าที่ของท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดเมื่อเทียบกับหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Jackson and Scott (2008) ที่เห็นว่าบทบาทของรัฐบาลท้องถิ่นมีความสำคัญในการสร้างสันติภาพในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง

ทั้งนี้บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นบทบาทที่เรียกว่า Peacebuilding ซึ่งถือเป็นสันติภาพขั้นสูงสุดที่มีความยั่งยืนเนื่องจากเป็นขั้นที่ความขัดแย้งได้รับการแก้ไขทั้งด้านโครงสร้าง การดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างสงบสุข รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้ง ด้านทัศนคติ และพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลได้รับการฟื้นฟู และสร้างความสัมพันธ์อันดีซึ่งกันและกัน (Galtung, 1967, as cited in Chaijaroenwatana, 2018)

นอกจากนี้โครงการและกิจกรรมส่วนใหญ่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมส่งเสริมความเป็นพหุวัฒนธรรม สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่มีการแบ่งแยกศาสนา เพื่อสร้างความสามัคคี ความปรองดองสมานฉันท์ และกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นบทบาทที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chomaitong (2020) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

สำหรับประเด็นความท้าทายในการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าบางแห่งประสบปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ ขาดอิสระในการทำงาน ระเบียบราชการที่ยืดหยุ่น จึงทำให้เป็นอุปสรรคในการทำงาน และ

สุดท้ายคือเรื่องกำลังคน ที่มองว่าอยากให้คนในพื้นที่ได้มีโอกาสในการทำงานในบ้านเกิดมากกว่าได้คนจากต่างพื้นที่เพื่อความต่อเนื่องในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกลไกสำคัญในการสร้างเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งขึ้นด้วยการปรับแก้กฎหมายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคล่องตัวและยืดหยุ่นในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เช่น ด้านงบประมาณ หรือ ด้านกำลังคน เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพื้นที่กลางที่สร้างความเชื่อใจและลดความหวาดระแวงของคนพื้นที่ได้ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืน และความมั่นคงในระยะยาว

2. ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีบทบาทและส่วนร่วมในการแก้ไขประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ได้มีการกำหนดหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ไว้อยู่แล้ว นอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังถือเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน และเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด

3. นอกจากการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการภาครัฐที่ดีหรือธรรมาภิบาลให้แก่เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ควรขยายการให้ความรู้และสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการทำงานของภาครัฐให้แก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนด้วย เพื่อเป็นการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและทำให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Chaijaroenwatana, B. (2018). *Conflict Management: An Introduction and Case Studies*. Songkhla: Prince of Songkla University.
- Chomaitong, S. (2020). Local Administrative Organizations in the Process of Building Peace in the Southern Border Provinces. *Journal of Public Administration and Politics*, 9(1), 133-160.
- Jackson, P. & Scott, Z. (2008). *Local Government in Post-Conflict Environments: United Nations Development Programme Oslo, Norway*. Retrieved from <https://gsdrc.org/documentlibrary/local-government-in-post-conflict-environments/Bbbbbb>
- Lederach, J. P. (1997). *Building Peace: Sustainable Reconciliation in Divided Societies*. Washington, D.C.: United States Institute of Peace Press.
- Ryan, S. (1990). *Ethnic Conflict and International Relations*. Hants: Dartmouth Publishing Company.
- United Nations Thailand, Website. (n.d.). *Sustainable Development Goals 16*. Retrieved June 15, 2024, from <https://thailand.un.org/th/sdgs/16>
- UCLG: United Cities and Local Government. (2015). *The Sustainable Development Goals: What Local Governments Need to Know*. Retrieved February 5, 2024, from <https://www.uclg.org/en/media/news/sustainable-development-goals-what-local-governments-need-know>